

■ EL TEMA

POLÍTICA ENERGÈTICA I CANVI CLIMÀTIC ■

Política energètica i canvi climàtic

El canvi climàtic reuneix un consens científic suficient com per incorporar-lo en les expectatives i també en l'acció col·lectiva. La comunitat científica internacional s'expressa amb suficient rigor i contundència, especialment mitjançant els Informes de l'*International Panel on Climatic Change* (IPCC) de les Nacions Unides. En aquest context, l'actitud més responsable consisteix en considerar que la seva probabilitat d'ocurrència, així com les conseqüències previsible, exigeixen una resposta immediata i sostinguda.

La causa fonamental del canvi climàtic en curs és l'augment de les emissions de diòxid de carboni a l'atmosfera, fruit de l'ús creixent dels combustibles fòssils. D'altra banda, les emissions de diòxid de carboni en un punt del planeta es difonen ràpidament per tota l'atmosfera; les emissions, per tant, operen no com una externalitat local sinó global, planetària. És un procés típic en què tots els actors tenen incentius per pensar que ja actuaran els altres. Això expressa la dificultat de fer front als reptes que planteja el canvi climàtic. D'altra banda, l'impacte sobre el canvi climàtic no el generen els fluxos d'emissions, sinó l'estoc acumulat, que dificulta les actuacions de mitigació.

Aquestes característiques condicionen les exigències de la resposta: calen accions a nivell internacional en una situació, però, d'absència d'autoritat internacional i en la que tots els Estats tenen incentius per pensar que ja actuaran els altres. De forma especial, els països en curs de desenvolupament consideren que el problema no l'han de carregar ells, sinó els països desenvolupats —que ja han fet el recorregut i que van emetre diòxid de carboni durant el procés de la seva industrialització— i no ells que amb prou feines l'han iniciat.

En aquest context, **Jaume Terradas** fa una valoració crítica del esforç correctiu. Escriu que “a mesura que passa el temps la situació empitjora i els progressos no són satisfactoris”; destaca també que “el protocol de Kyoto, de moment, no ha funcionat perquè no ho ha fet el mercat de carboni”. Terradas sosté que el model econòmic vigent s'està esgotant i que això es deu a dues raons: d'una banda, la dependència del petroli i del gas i, de l'altra, la degradació ambiental.

En la contribució d'**Ignasi Nieto** sobre la dimensió energètica, s'explica que un cop identificat el problema prioritari “ja es poden identificar els eixos estratègics amb què hem de treballar: multilateralitat, estalvi i eficiència energètica, energies renovables i altres tecnologies convencionals amb millores tecnològiques”. Dedicava una atenció especial a l'energia nuclear: “En resum —conclou— l'energia nuclear ha de jugar un paper important en el futur com a part de la resposta en la lluita contra el canvi climàtic.”

Montserrat Coldeforns presenta una visió general de les polítiques sobre el canvi climàtic a Espanya, “sense entrar a fons a valorar la seva adequació i efectivitat”. Destaca però l'impuls donat pel govern socialista a les polítiques esmentades i a la creació de l'entramat institucional (Comissió Delegada de Canvi Climàtic, meses de diàleg social, creació del mercat de dret d'emissions, etc.). Cal destacar que en una de les seves conclusions, l'autora destaca la dimensió ètica del canvi climàtic, dimensió que no és possible eludir.

La qüestió del canvi de model és central en relació al tema que ens ocupa. Es tracta d'un problema que no té solució a curt termini ja que es tracta de donar una resposta en termes estructurals, en la línia de promoure uns sectors (energies renovables, tecnologies vinculades a la societat del coneixement, per exemple), desplegar la I+D+i necessària i també la política fiscal ecològica, tot això sense perdre competitivitat, amb l'objectiu del desenvolupament sostenible i també de les polítiques admissibles per la Unió Europea. És un repte per a la política. ■ **J. M. Vegara**

